

ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԿՈՒԼՏՈՒՐԱՅԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻ

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը հայ ժողովրդի մշակույթի անբաժանելի մասն են: Սոցիալական գործոնների ընդհանուր համակարգում դրանք հասարակության կողմից օգտագործվում են մարդու հոգևոր և ֆիզիկական բազմակողմանի զարգացման, առողջության ամրապնդման, հիվանդությունների կանխարգելման, առողջ ապրելակերպի ձևավորման, բնակչության ակտիվ հանգստի կազմակերպման գործընթացում:

Սոցիալ-տնտեսական իրավիճակով պայմանավորված՝ բնակչության շրջանում նկատվում է ֆիզիկական զարգացման և պատրաստականության, կյանքի տևողության ցուցանիշների անկում: Դրան զուգահեռ ավելանում են հիվանդությունների, հաշմանդամության ցուցանիշները: Նշվածը վկայում է, որ առկա են համալիր հիմնախնդիրներ, որոնց շարքում նաև՝ լուծման կարիք ունեցող ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի խնդիրները:

Արդյունավետ չի գործում ըստ բնակչության վայրի իրականացվող ֆիզկուլտուրային-առողջարարական ավանդական համակարգը, նվազել է ոլորտի մասնագետների թիվը: Լուրջ խնդիրներ են առաջացել մարզական կառույցների շինարարության, շահագործման և վերանորոգման գործընթացում:

Ծրագրում նախանշված են հիմնական գերակայությունները, կոնկրետ միջոցառումներն ու դրանց կատարման ժամկետները, իրագործման ուղիներն ու ակնկալվող արդյունքները, ֆինանսավորման աղբյուրն ու չափը:

2. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը յուրատեսակ միջոց են առողջության պահպանման և ամրապնդման համար, որոնք խթանում են համընդհանուր մարդկային արժեքների համակարգի ձևավորման և անհատի բարոյա-կամային որակների զարգացումը: Նշվածը իրականացնելու համար անհրաժեշտ է համակցված միջոցառումների համակարգ, որը պայմաններ կստեղծի մարդկանց մեջ ֆիզիկական կուլտուրայի արմատավորման և բնակչության առողջության մակարդակի բարձրացման համար:

2. Ծրագիրը նախատեսված է ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի բնագավառում պետական քաղաքականության իրականացման համար:

3. ԾՐԱԳՐԻ ԳԵՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

3. Բնակչության ֆիզիկական զարգացումը և ֆիզիկական պատրաստականությունը, որոնք ներառում են դպրոցականների, սովորողների,

զինծառայողների ֆիզիկական պատրաստականությունը, ըստ բնակության վայրի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացումը, հաշմանդամների ֆիզիկական և հոգևոր վերականգնումը:

4. Սպորտի զարգացումը, որը ներառում է մանկապատանեկան սպորտը և մարզական հերթափոխի պատրաստումը, ինչպես նաև ազգային ավանդական մարզաձևերի զարգացումը և տարածումը, այդ թվում նաև հաշմանդամային սպորտը:

5. Բարձրագույն նվաճումների սպորտը: Օլիմպիական գաղափարների տարածումը: Դոպինգի դեմ պայքարի հսկողության ուժեղացումը: Մարզական արդյունքների բարելավումը:

6. Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի նյութատեխնիկական բազայի ցանցի զարգացումն ու ամրապնդումը, ինչպես նաև բուժսպասարկման կատարելագործումը:

4. ՆՊԱՏԱԿԸ ԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

7. Ծրագրի նպատակը սոցիալ-տնտեսական նոր պայմաններում Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության, «Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի մասին», «Մանկապատանեկան սպորտի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների հիմնադրույթների համաձայն հանրապետությունում ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացումը և նրա արդյունավետ գործունեության համար պայմանների ստեղծումն է 2015 թվականի ընթացքում:

8. Ծրագրի խնդիրներն են՝

1) ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացման սոցիալական առաջնայնության ապահովման համար իրավական և տնտեսական մեխանիզմի մշակումն ու իրագործումը.

2) բնակչության ֆիզիկական դաստիարակության համակարգի արդյունավետ գործունեության բարձրացման և զարգացման համար պայմանների ստեղծումը.

3) բնակչության առողջացման, ֆիզիկական զարգացման և ֆիզիկական պատրաստականության մակարդակի բարձրացումը.

4) օլիմպիական և պարաօլիմպիկ խաղերին, աշխարհի և Եվրոպայի առաջնություններին և այլ խոշոր միջազգային մրցաշարերին մասնակցելու համար մարզիկների և մարզաձևերի ազգային հավաքական թիմերի արդյունավետ նախապատրաստման և մասնակցության ապահովումը.

5) կադրերի պատրաստման համակարգի կատարելագործումը և ֆիզիկական կուլտուրայի ու սպորտի նյութա-տեխնիկական բազայի զարգացումը.

6) ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի բնագավառում միջազգային կապերի ընդլայնումը.

7) ոլորտի գործունեության և զարգացման կառավարման համակարգի կատարելագործումը:

5. ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

9. Ակնկալվող արդյունքներն են՝

1) ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի նկատմամբ բնակչության վերաբերմունքի ձևավորումը.

2) բնակչության առողջության ամրապնդումը, անհատի ներդաշնակ զարգացումը, աշխատունակության բարձրացումը և երկարակեցության ապահովումը.

3) բարձրակարգ մարզիկների պատրաստումը, միջազգային մրցասպարեզներում Հայաստանի Հանրապետության հավաքական թիմերի և մարզիկների մասնակցության ապահովումը, ինչպես նաև օլիմպիական և պարալիմպիկ խաղերում, աշխարհի և Եվրոպայի առաջնություններում հայ մարզիկների կողմից բարձր նվաճումների հասնելը.

4) հայրենիքի պաշտպանությանը պատրաստ երիտասարդության ֆիզիկական պատրաստականության ապահովումը:

10. Ծրագիրը նախատեսում է ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացման միջոցառումների ու գործունեության հիմնական ուղիները:

6. ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ

11. Ֆինանսավորման հիմնական աղբյուրը Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեն է:

7. ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ԾՐԱԳՐԵՐԸ

12. 2015 թվականին իրականացվող միջոցառումներն են՝

N	Ծրագրի և միջոցառման անվանումը	Նպատակը և ակնկալվող արդյունքը	Հիմնախնդիրները	Ժամկետը	Ֆինանսավորման չափը (հազար դրամ)	Ֆինանսավորման աղբյուրը
1.	<p>«ՀՀ մարզերում և ԼՂՀ-ում հանրապետական մարզական փառատուրների անցկացում».</p> <p>ՀՀ մարզերում և ԼՂՀ-ում ֆիզիկական ակտիվության և առողջության օրերի անցկացում</p>	Աշխատունակության բարձրացում, հնարավորությունների ընձեռում՝ մասնակցելու մարդու ֆիզիկական վիճակի և մարզական արդյունքների բարելավմանը:	Անհատի ներդաշնակ զարգացում:	3-րդ եռամսյակ	6.960,0	ՀՀ պետական բյուջե
2.	<p>«Լավագույն մարզական ընտանիք» մրցույթի անցկացում».</p> <p>ՀՀ Նախագահի մրցանակի համար «Լավագույն մարզական ընտանիք» մրցույթի անցկացում</p>	Բնակչության ազատ ժամանցի և ակտիվ հանգստի կազմակերպում, ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի միջոցով ընտանեկան կապերի ամրապնդում և առողջ կենսակերպի արմատավորում, անհատի բազմակողմանի ու ներդաշնակ զարգացման, բնակչության առողջության ամրապնդման, առողջ ապրելակերպի ձևավորման գործում ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի դերի բարձրացում:	Ըստ բնակության վայրի ֆիզկուլտուրային-առողջարարական և զանգվածային մարզական աշխատանքների բարելավում:	2-րդ և 3-րդ եռամսյակ	155.840,8	ՀՀ պետական բյուջե
3.	<p>«Մանկապատանեկան սպորտի մասսայականացման միջոցառումների իրականացում».</p> <p>Մանկապատանեկան սպորտի մասսայականացում</p>	Ծրագիրը հասարակության զարգացումն իրականացնում է՝ ներկայացնելով մանկապատանեկան սպորտի գաղափարը և ընդգրկելով բոլոր էթնիկ, սոցիալական և սեռային խմբերին: Ծրագիրը նախատեսված է տարբեր մակարդակների համար՝ անհատական, համայնքային, պետական և	Առողջ ապրելակերպի արմատավորում դպրոցահասակ երեխաների շրջանում, նրանց լայնորեն ընդգրկում ֆիզկուլտուրայի և սպորտի աշխատանքներում:	2-րդ եռամսյակ	8.000,0	ՀՀ պետական բյուջե

		տարածաշրջանային, ինչը ենթադրում է մասսայական սպորտի, մարզաձևերի խմբերում մանկապատանեկան սպորտի մասսայական միջոցառումների անցկացում հանրապետության տարբեր տարածաշրջաններում և համայնքներում: Միջոցառումներում ներգրավված դպրոցականների և դպրոցների թվաքանակի աճ: Ֆիզիկական վարժություններով մշտապես զբաղվելու, առողջ ապրելակերպի գաղափարի զարգացում և տարածում, սեռային հավասարության խթանում, մարմնակրթական հետազա գործունեության զարգացում և իրագործում:				
4.	«Եվրախորհրդի սպորտի մասին համաձայնագրին անդամակցում». Եվրախորհրդի սպորտի մասին ընդլայնված մասնակի համաձայնագրին անդամակցելու անդամավճար	ՀՀ սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարության միջոցով իրականացվող ծրագրերով նախատեսված արդյունքների ապահովմանը նպաստում:	Ինտեգրում եվրոպական պետությունների ընտանիքին:	1-ին եռամսյակ	3.544,5	ՀՀ պետական բյուջե
5.	«Հաշմանդամային սպորտին առնչվող ծառայություններ». Պետական աջակցություն հաշմանդամային սպորտով զբաղվող մարզական կազմակերպություններին՝ «ՀՀ ազգային պարաօլիմպիկ կոմիտե» ՀԿ, «Հայաստանի կույրերի կոմիտե»	Հաշմանդամների տարբեր խմբերի շրջանում ֆիզկուլտուրային-առողջարարական աշխատանքների համադասում, առողջության ամրապնդում, նախորդ տարիների համեմատությամբ մարզական ցուցանիշների աճ,	Հաշմանդամների ինտեգրում հասարակությանը:	Տարվա ընթացքում	9.000,0	ՀՀ պետական բյուջե

	ՀԿ, «Խուլերի հայկական սպորտային կոմիտե» ՀԿ, «Հայկական հատուկ օլիմպիադաներ» ՀԿ	հաշմանդամների միջազգային կազմակերպությունների կողմից անցկացվող աշխարհի, Եվրոպայի առաջնություններում գրաված տեղերի և վաստակած մեդալների աճ:				
6.	<p>«ՀՀ առաջնություններին և միջազգային միջոցառումներին մասնակցության ապահովման համար մարզիկների նախապատրաստում և առաջնությունների անցկացում».</p> <p>Մարզաձևերի զարգացման նպատակով պետական աջակցություն ՀՀ մարզական ֆեդերացիաներին</p>	<p>ՀՀ առաջնությունների անցկացման ապահովում: Համաշխարհային պատանեկան օլիմպիական խաղերին, աշխարհի և Եվրոպայի առաջնություններին ու վարկանիշային միջազգային մրցաշարերին լավագույն ձևով նախապատրաստվելու նպատակով ուսումնամարզական հավաքների կազմակերպում: Աշխարհի և Եվրոպայի առաջնություններում մրցանակային տեղեր գրավելով՝ ՀՀ մարզական հեղինակության բարձրացման ապահովում: ՀՀ առաջնությունների քանակի ավելացում, օլիմպիական խաղերին, աշխարհի և Եվրոպայի առաջնություններին, վարկանիշային միջազգային մրցաշարերին լավագույն ձևով մասնակցելու նպատակով ուսումնամարզական հավաքների քանակի ավելացում, միջազգային տարբեր պաշտոնական և ոչ պաշտոնական մրցաշարերին մասնակցության ավելացում:</p>	Նշված ծրագրի իրականացումը կնպաստի օլիմպիական խաղերում, աշխարհի և Եվրոպայի առաջնություններում մրցանակային տեղեր գրավելուն և Հայաստանի մարզական միջազգային հեղինակության բարձրացմանը:	Տարվա ընթացքում	929.967,2	ՀՀ պետական բյուջե

7.	<p>«Միջազգային մարզական միջոցառումների հաղթողների և մրցանակակիրների դրամական մրցանակների հանձնում».</p> <p>Օլիմպիական խաղերի, աշխարհի, Եվրոպայի առաջնությունների և համալիր միջազգային մրցաշարերի հաղթողների և մրցանակակիրների դրամական պարգևների վճարում</p>	Օլիմպիական խաղերի, աշխարհի, Եվրոպայի առաջնությունների և համալիր միջազգային մրցաշարերի հաղթողների և մրցանակակիրների սոցիալական պայմանների բարելավում: Մարզիկների մարզական արդյունքների և սոցիալական պայմանների բարելավում:	Ծրագրի իրականացումը կնպաստի միջազգային մասնակցության արդյունքների բարելավմանը:	դեկտեմբեր	50.000,0	ՀՀ պետական բյուջե
8.	<p>«ՀՀ հավաքական թիմերին մարզահագուստով և մարզահանդերձանքով ապահովում».</p> <p>ՀՀ հավաքական թիմերին մարզահագուստով և մարզահանդերձանքով ապահովում</p>	Նոր, ժամանակակից մարզահագուստով և մարզահանդերձանքով ապահովում մարզման գործընթացի և արդյունավետության բարձրացում, ինչն էլ կնպաստի մրցումների ժամանակ լավագույն մարզական արդյունքներ ցուցաբերելուն:	Ծրագրի իրականացումը կնպաստի հանրապետության հավաքական թիմերի մարզահագուստով և մարզահանդերձանքով ապահովելուն:	1-ին եռամսյակ	71.898,0	ՀՀ պետական բյուջե
9.	<p>«Հավաքական թիմերի ավագ մարզիչների վարձատրություն և աշխարհի չեմպիոններին թոշակի հատկացում».</p> <p>ՀՀ հավաքական թիմերի ավագ մարզիչների վարձատրության և աշխարհի 28 չեմպիոնների թոշակի հատկացման նպատակով պետական աջակցության ապահովում:</p>	ՀՀ հավաքական թիմերի ավագ մարզիչների և աշխարհի 28 չեմպիոնների սոցիալական պայմանների բարելավում: Մարզիկների մարզական արդյունքների և սոցիալական պայմանների բարելավում:	Ծրագրի իրականացումը կնպաստի ՀՀ հավաքական թիմերի սոցիալական պայմանների բարելավմանը:	տարվա ընթացքում	40.973,4	ՀՀ պետական բյուջե
10.	<p>«Օլիմպիական խաղերում, աշխարհի և Եվրոպայի առաջնություններում բարձր արդյունքների հասած ՀՀ</p>	Օլիմպիական խաղերում, աշխարհի, Եվրոպայի առաջնություններում, միջազգային մրցումներում	Ծրագրի իրականացումը կնպաստի մարզիչների և մարզիկների	Տարվա ընթացքում	150.000,0	ՀՀ պետական բյուջե

	<p>հավաքական թիմերի մարզիկներին և նրանց մարզիչներին ՀՀ Նախագահի անվանական թոշակի հատկացում».</p> <p>Օլիմպիական խաղերին, աշխարհի, Եվրոպայի առաջնություններին, միջազգային մրցումներին (այդ թվում՝ վարկանիշային) ՀՀ հավաքական թիմերի կազմում ընդգրկված մրցանակային տեղեր զբաղեցրած մարզիկներին, նրանց անձնական մարզիչներին և հավաքական թիմերի մարզիչներին յուրաքանչյուր ամիս ՀՀ Նախագահի անվանական թոշակի հատկացում</p>	<p>մրցանակային տեղերի նվաճում, անձնական արդյունքների բարելավում: Օլիմպիական խաղերի մասնակցության համար վարկանիշների ձեռքբերում, աշխարհի, Եվրոպայի և ՀՀ ռեկորդների բարելավում:</p>	<p>սոցիալական պայմանների բարելավմանը:</p>			
11.	<p>«Սպորտային բժշկության և հակադոպինգային հսկողության ծառայություններ».</p> <p>ՀՀ հավաքական թիմերի անդամների գիտամեթոդական, բժշկական և հակադոպինգային ուսումնասիրությունների ուղղությամբ տարվող աշխատանքների բարելավում</p>	<p>Մարզիկների ուսումնամարզական գործընթացի և հակադոպինգային ուսումնասիրությունների ուղղությամբ տարվող աշխատանքների բարելավում:</p>	<p>Ծրագրի իրականացումը կնպաստի մասնագիտական խորը գիտական հետազոտություններ անցկացնելուն՝ մարզիկների ֆունկցիոնալ հնարավորությունների հայտնաբերման համար:</p>	<p>Տարվա ընթացքում</p>	<p>94.262,8</p>	<p>ՀՀ պետական բյուջե</p>
12.	<p>«Հակադոպինգային համաշխարհային գործակալությանը անդամակցում».</p> <p>Հակադոպինգային համաշխարհային</p>	<p>ՀՀ սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարության միջոցով իրականացվող ծրագրերով նախատեսված արդյունքների ապահովմանը նպաստում:</p>	<p>Դոպինգի դեմ պայքարի հսկողության ուժեղացում:</p>	<p>1-ին եռամսյակ</p>	<p>3.127,3</p>	<p>ՀՀ պետական բյուջե</p>

	գործակալությանը անդամակցելու անդամավճարի մուծում					
13.	<p>«Նախագորակոչային և զորակոչային տարիքի երիտասարդության հանրապետական ռազմամարզական խաղերի անցկացում».</p> <p>Նախագորակոչային և զորակոչային տարիքի երիտասարդության հանրապետական ռազմամարզական խաղերի անցկացում</p>	<p>Նախագորակոչային և զորակոչային տարիքի երիտասարդների կենցաղում ֆիզկուլտուրայի և սպորտի ներդրում, Հայաստանի Հանրապետության ազգային բանակում ծառայելու համար ֆիզիկապես կոփված երիտասարդների դաստիարակում, նրանց ֆիզիկական ունակությունների մոնիտորինգի անցկացում:</p> <p>Ծրագրում ընդգրկված է 7 մարզաձև: Մասնակից թիմերի, նախագորակոչային և զորակոչային տարիքի երիտասարդների թվաքանակի և նրանց ֆիզիկական պատրաստականության աճ:</p>	Նախագորակոչային և զորակոչային տարիքի երիտասարդների ֆիզիկական պատրաստականու-թյան աճ:	3-րդ և 4-րդ եռամսյակ	7.000,0	ՀՀ պետական բյուջե
14.	<p>Երևանում կայանալիք միջազգային մարաթոնյան վազքի անցկացման ապահովում.</p> <p>Երևանում կայանալիք միջազգային մարաթոնյան վազքի անցկացման ապահովում</p>	<p>Հայաստանում մարաթոնյան վազքի զարգացման խթանում, մրցանակային տեղեր գրավելու միջոցով Հայաստանի մարզական հեղինակության բարձրացում: 15 երկրների 250-ից ավելի մարզիկների մասնակցություն, այլ պետությունների մարզիկների հետ բարեկամական կապերի ամրապնդում: Միջազգային մրցակցական փորձի ձեռքբերում, սպորտային վարպետության բարձրացում:</p>	Հեռանկարային մարզիկների բացահայտում, ՀՀ հավաքական թիմի համալրում:	3-րդ եռամսյակ	21.329,8	ՀՀ պետական բյուջե

15.	<p>Եվրոպայի երիտասարդության օլիմպիական փառատոններին մասնակցության ապահովում.</p> <p>2015 թվականի ձմեռային և ամառային օլիմպիական փառատոններին մասնակցության ապահովում</p>	<p>Հայաստանի մարզիկների մասնակցության ապահովումը ձմեռային և ամառային օլիմպիական փառատոններին: Երիտասարդ խոստումնալից մարզիկների բացահայտում: Օլիմպիական գաղափարների տարածում: Մրցակցական փորձի ձեռքբերում: Եվրոպայի, աշխարհի առաջնություններին մասնակից Հայաստանի հավաքական թիմերի համալրում:</p>	<p>Ծրագրի իրականացումը կնպաստի օլիմպիական գաղափարի տարածմանը, հեռանկարային մարզիկների բացահայտմանը, ՀՀ հավաքական թիմի համալրմանը:</p>	1-ին և 2-րդ եռամսյակ	44.014,3	ՀՀ պետական բյուջե
16.	<p>2016 թվականի Ռիո դե Ժանեյրոյի 31-րդ օլիմպիական խաղերին Հայաստանի մարզական պատվիրակության նախապատրաստման և մասնակցության ապահովում.</p> <p>2016 թվականի Ռիո դե Ժանեյրոյի 31-րդ օլիմպիական խաղերին Հայաստանի մարզական պատվիրակության նախապատրաստման ապահովում</p>	<p>Հայաստանի մարզիկների մասնակցության ապահովումը 2016 թվականի Ռիո դե Ժանեյրոյի 31-րդ օլիմպիական խաղերին: Օլիմպիական գաղափարների տարածում: Մրցակցական փորձի ձեռքբերում:</p>	<p>Ռիո դե Ժանեյրոյի 31-րդ օլիմպիական խաղերին Հայաստանի Հանրապետության պաշտոնական պատվիրակության մասնակցության ապահովում:</p>	1-ին եռամսյակ	18.290,4	ՀՀ պետական բյուջե
17.	<p>Հայաստանի Հանրապետության մանկապարտնեկան մարզադպրոցներին, մարզածների ազգային ֆեդերացիաներին և այլ մարզական հասարակական կազմակերպություններին գույքով ապահովում.</p>	<p>Մարզակառույցներին և մարզադպրոցներին անհրաժեշտ մարզագույքով ապահովում:</p>	<p>Ժամանակակից նյութատեխնիկական բազայով ապահովված մարզակառույցներում մարզական պարամունքներին մանուկների և պատանիների ավելի լայն զանգվածների</p>	3-րդ եռամսյակ	170.000,0	ՀՀ պետական բյուջե

	<p>Հայաստանի Հանրապետության մանկապատանեկան մարզադպրոցներին, մարզաձևերի ազգային ֆեդերացիաներին և այլ մարզական հասարակական կազմակերպություններին գույքով ապահովում:</p>		<p>ներգրավմանը նպաստում, ինչպես նաև մարզական բարձր նվաճումների պայմանների ստեղծում:</p>			
--	---	--	---	--	--	--